

СПРАВА «САПІТАШ ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF SAPITASH AND OTHERS v. UKRAINE)

(Заява № 864/16 та 2 інші заяви)

Стислий виклад рішення від 12 грудня 2024 року

У 2015 році під час проходження митного контролю заявники скористалися «зеленим коридором», не задекларувавши готівкові кошти, що перевищували дозволений ліміт. Національні суди у різні дати визнали заявників винними у порушенні митних правил, статті 471 Митного кодексу України. На них були накладені адміністративні стягнення у вигляді штрафу разом з конфіскацією суми, що перевищувала дозволений ліміт. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на непропорційні стягнення у справах щодо порушення митних правил – конфіскацію незадекларованої готівки та накладення штрафу. У заявах № 864/16 та № 19254/16 заявники також скаржилися за статтями 6 або 13 Конвенції, що судові провадження у справах щодо порушення митних правил були несправедливими. Розглянувши скарги заявників за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції Європейський суд дійшов висновку, що втручання у майнові права заявників поклало на них непропорційний тягар з огляду на накладення на них стягнення у вигляді конфіскації всієї надлишкової суми готівки додатково до штрафу та констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції. Водночас Європейський суд нагадав, що встановлення порушення не означає, що заявники не мали нести жодної відповідальності за порушення національного законодавства, яке вони вчинили не задекларувавши готівку. Щодо інших скарг у заявах № 864/16 та № 19254/16 Європейський суд з огляду на всі наявні в нього матеріали дійшов висновку, що ці скарги не виявляють жодних ознак порушення прав і свобод, гарантованих Конвенцією або протоколами до неї, та визнав ці скарги неприйнятними відповідно до пунктів 3 і 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує об'єднати заяви;
2. Оголошує прийнятними скарги за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції, а решту скарг у заявах – неприйнятними;
3. Постановляє, що ці заяви свідчать про порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції у зв'язку з непропорційними стягненнями у справах щодо порушення митних правил;
4. Постановляє, що встановлення порушення само собою становить достатню справедливу сатисфакцію будь-якої моральної шкоди, якої зазнали заявники;

5. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам у заявах № 19254/16 та № 31952/16 суми, зазначені у таблиці в додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. Відхиляє решту вимог заявників (у заявах № 19254/16 та № 31952/16) щодо справедливої сатисфакції, а також компенсації судових та інших витрат.